

U. 31. 10.

Jónas
Halgrímsson

islensk menning

Oft hefir mér komið í hug hvernig islensk menning mundi vera á svipinn, ef þessum ágæta snillingi hefði enst aldur nokkru lengur og orðið að þeirri ósk sinni, að fá að kenna náttúrusögu og landafræði í latinuskólanum í Reykjavík. Það þarf ekki að efa, að þess myndu sjást nokkur merki, ef svo sent 20 árgangar af studentum frá skólanum hefðu verið lærisveinar Jónasar. Tungumál vort mundi þá t. d. varla vera í annari eins hættu (staf) og nú er. Ætla eg að þessu sinni aðeins að minnast á þá hættu, sem stafar af gáleysi og kæruleysi um framburð málsins. Virðist mér sem framburðargallarnir hafi verið heldur að aukast nú síðustu árin, og mætti verða til nokkurs gagns, ef á þetta er bent. Á eg það útvarpinu að

1935

þakka, að mér er bróðin hætta þessi miklu ljósari en áður. Fráleitt óskar þess nokkur, að erindi sem hann flytur, fari fyrir ofan garð og neðan hjá þeim sem á hlýða, og þó á þetta sér vafalaust stað um eigi allfa útvarpserindi sem virðast góð og vel samín, en skiljast aðeins ekki nema að nokkru leyti, vegna þess hversu ófullkomlega er talað. Oft má segja, að einungis litill hluti orðs sé í raun og veru horinn fram, hitt er að eins táknað með einhverju hljóði eða umli, sem ekki nálægt því altaf tekst að ræða í hvað þýða á. Eigi að vera vel talað, verður að gæta þess vandlega, að vanrækja engan staf og ekkert atkvæði orðs, og vera ekki of fljótmaður. Allveg sérstaklega verður að gæta þess þegar í útvarp er talað, að draga ekki niður í sér, eins og jafnvel ýmsum hættir til, séfa að öðru leyti tala óaðfinnanlega. Menn ættu að taka vel eftir því hvernig þeir tala sem málsmjallir eru, og sem betur fer, fáum vér þó einnig að heyra í útvarpinu til manna sem tala svo að fyrirmynd er, og læra má af hvernig á að verða vel talandi.

23. október

Holgi Pjetuna.